



ŞƏRQ qapısı

Doğma, canum-varlığım qədər sevdiyim Azərbaycanım mənim qibləgahımdır

Qəzet 1921-ci ildən çıxır

Təsisçi: Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisi və Nazirlər Kabineti

Sayı: 155 (24.042)

Gündəlik ictimai-siyasi qəzet

www.serqqapisi.az

18 avqust 2022-ci il, cümə axşamı

Qiyməti 20 qəpik

Rəsmi xronika

Avqustun 17-də Bakının Dənizkənarı Milli Parkında dünya şöhrətli müğənni Müslüm Maqomayevin abidəsinin açılışı olub.

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev və birinci xanım Mehriban Əliyeva açılışda iştirak ediblər.

Dövlətimizin başçısı tədbirdə çıxış edib.

Sonra Prezident İlham Əliyev Müslüm Maqomayevin abidəsi üzərindəki örtüyü götürüb.

Prezident İlham Əliyev və birinci xanım Mehriban Əliyeva mədəniyyət və incəsənət xadimləri ilə söhbət ediblər.

Sonda xatirə şəkilləri çəkdirilib.



Muxtar respublikada həyata keçirilən sosial-iqtisadi islahatların mərkəzində insan amili, əhalinin məşğulluğunun və rifahının yüksəldilməsi dayanır. Naxçıvan Muxtar Respublikasında sahibkarlığın inkişaf etdirilməsi və əlverişli işgüzar mühitin yaradılması məqsədilə həyata keçirilən tədbirlər yeni iş yerlərinin açılmasına, əhalinin maddi rifahının yaxşılaşdırılmasına, məşğulluğun təmin olunması və gəlirlilik səviyyəsinin yüksəldilməsinə səbəb olur. Bu tədbirlərin davamlı xarakter almasında Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisi Sədrinin 2021-ci il 28 yanvar tarixli Sərəncamı ilə təsdiq edilən "2021-2025-ci illərdə Naxçıvan Muxtar Respublikasında əhalinin məşğulluğunun artırılması üzrə Dövlət Proqramı"nın mühüm əhəmiyyəti vardır.

Proqramın icrası ilə bağlı görülən işlər cari ilin ilk yarısında da diqqət mərkəzində olmuş, sahibkarlığın inkişafına dövlət dəstəyi və yeni iş yerlərinin açılması ilə bağlı tədbirlər davam etdirilmişdir. Belə ki, yanvar-iyun aylarında mikro, kiçik və orta sahibkarlığın inkişafını təmin etmək məqsədilə Sahibkarlığın İnkişafı Fondu tərəfindən, ümumilikdə, 80 layihənin maliyyələşdirilməsinə 6 milyon 212 min 300 manat həcmində güzəştli şərtlərlə dövlət maliyyə dəstəyi göstərilmişdir. Bu dövrdə muxtar respublikada yerli xammala əsaslanan 6 istehsal sahəsinin yaradılması, 3 istehsal sahəsinin genişləndirilməsi, 2 istehsal sahəsinin bərpası başa çatdırılmış, 13 istehsal sahəsinin yaradılması və 7 istehsal sahəsinin genişləndirilməsi davam etdirilmişdir. Ümumilikdə, dövlət maliyyə dəstəyi və özəl investisiya qoyuluşu hesabına 90 layihə üzrə işlər başa çatdırılmışdır ki, bu da həmin sahələrdə 267 iş yerinin açılması ilə nəticələnmişdir. Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisinin Sədri cənab Vəlif Talibovun dediyi kimi: **"Son illər muxtar respublikada sahibkarlıq fəaliyyəti üçün yaradılan şərait iqtisadiyyatın dinamik inkişafını təmin etməklə yanaşı, iş yerləri də açılmış, əhalinin məşğulluğu və rifahı yüksəlmişdir..."**

Əhalinin məşğulluğunun artırılması istiqamətində həyata keçirilən dövlət əhəmiyyətli tədbirlərdən biri də özünüməşğulluq proqramıdır. Proqram çərçivəsində verilən aktivlər aztəminatlı ailələrin dövlət dəstəyi ilə fərdi təsərrüfatlara sahib olmasına və sahibkarlığa çıxış imkanı qazanmalarına şərait yaradır. Dövlət proqramında bu istiqamətdə nəzərdə tutulan tapşırıqların icrası birinci yarım ildə davam etdirilmiş, ümumilikdə, 182 sosial qayğıya ehtiyacı olan ailənin özünüməşğulluğu təmin olunmuşdur. Onlar içərisində 10 ailə başçısını itirmiş, 11 nikahı pozulmuş, 5 cəzaçəkmə müəssisəsindən azad edilmiş, 1 Vətən müharibəsində itkin düşmüş, 85 sağlamlıq imkanlarının məhdudluğu müəyyən edilmiş şəxs, eləcə də 21 qazi, 20 şəhid ailəsi və

miləkdə, 20 ailənin özünüməşğulluğu təmin olunmuşdur.

Dövlət proqramında nəzərdə tutulan aktiv məşğulluq tədbirlərinin reallaşdırılması işaxtaran və işsiz şəxslərin əmək bazarına çıxışının dəstəklənməsinə və onların məşğulluğunun təmin olunmasına imkan verir. Bu şəxslərin peşə bacarıqlarına, əmək vərdişlərinə və öz seçimlərinə uyğun iş yerləri ilə təmin olunma-

ehtiyacı olan şəxslərin və qadınların əl işlərinin satışına köməklik göstərilməsi ilə bağlı tapşırıq nəzərdə tutulmuşdur. Tapşırıqın icrası məqsədilə birinci yarım ildə Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyinin təşkilatçılığı ilə 50 şəxsin 2600 manat dəyərində 598, Ailə, Qadın və Uşaq Problemləri üzrə Dövlət Komitəsinin təşkilatçılığı ilə 183 şəxsin 10 min manat dəyərində 1201

işçi müvəqqəti olaraq tikinti sahəsindən uzaqlaşdırılmışdır. İstehsalatda bədbəxt hadisələr və peşə xəstəlikləri nəticəsində əmək qabiliyyətinin itirilməsi hallarında icbari sığorta üzrə 34 min 760 nəfərlə müqavilə bağlanması isə işçilərin sağlam əmək şəraitində işləmək hüququnun təmin olunmasına yönələn digər mühüm tədbir kimi diqqəti cəlb etmişdir.

Həmçinin bu dövrdə sığorta müqavilələrinin bağlanması təmin edilməsi ilə eyni vaxtda qeyri-formal məşğulluğun qarşısının alınması

Dövlət proqramı icra olunur

Məşğulluğun artırılması sosial siyasətin əsasını təşkil edir

1 çoxuşaqlı ailə qeydə alınmışdır. Proqrama cəlb edilən 88 ailənin hər birinə 2 baş iribuynuzlu, 43 ailənin hər birinə 20 baş xırdabuynuzlu heyvan, 12 ailənin hər birinə 10 yeşik arı ailəsi, 19 ailəyə miniyerşumlayan, 6 ailəyə otbiçən, 1 ailəyə südsığan aqreqat, 1 ailəyə təmir-tikinti, 1 ailəyə dülgər, 2 ailəyə qaynaqçı, 1 ailəyə bərbər, 1 ailəyə bərbər-manikürçü, 1 ailəyə unlu və qənnadı məmulatlarının hazırlanması üçün avadanlıq və ləvazimatlar, 4 ailəyə inkubator və quş tükü təmizləyən aparat, 2 ailəyə su motoru verilmişdir. Əlavə olaraq, əvvəlki dövrdə aktiv verilən ailələrə məxsus təsərrüfatlarda monitorinqlər aparılmış və nümunəvi fəaliyyət göstərən 1 ailəyə otdoğan, 5 ailəyə arpa-buğdaqıran aqreqat təqdim olunmuşdur. Eyni zamanda Azərbaycan Respublikası Mərkəzi Bankının Naxçıvan Muxtar Respublikası İdarəsi, Naxçıvan Muxtar Respublikası Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyi və Azərbaycan Banklar Assosiasiyası arasında bağlanan memorandum çərçivəsində 9 ailənin hər birinə dəri, 2 ailənin hər birinə kiçik demirçi sexi üçün avadanlıqlar və ləvazimatlar, 3 ailənin hər birinə heyvandarlıq sahəsi üzrə canlı aktivlər və yem ehtiyatı, 2 ailənin hər birinə avtomobil şinlərinin bərpası və təmiri, 1 ailəyə avtoçilingər xidmətlərinin göstərilməsi, 1 ailəyə kiçik fotoatlye üçün avadanlıqlar, 1 ailəyə telefon təmiri, 1 ailəyə bərbər-manikürçü, 3 ailənin hər birinə kiçik dülgər sexi avadanlıqları, 1 ailəyə miniyerşumlayan aqreqat və qoşuq, 1 ailəyə isə musiqi alətləri verilmişdir, ümumilikdə, 25 sosial qayğıya ehtiyacı olan ailənin özünüməşğulluğu təmin edilmişdir.

Həmçinin sosial tərəfdaş qismində muxtar respublikada fəaliyyət göstərən sahibkarlıq subyektləri tərəfindən sosial qayğıya ehtiyacı olan 9 ailənin hər birinə 2 baş iribuynuzlu, 9 ailənin hər birinə 20 baş xırdabuynuzlu, 2 ailənin hər birinə isə 10 yeşik arı ailəsi verilməklə, ümu-



sında aktiv məşğulluq tədbiri kimi əmək yarmarkalarının xüsusi rolu vardır. Birinci yarım ildə işaxtaran və işsiz şəxslərin sosial müdafiəsini gücləndirmək məqsədilə bu qəbildən olan tədbirlərin təşkili davam etdirilmiş, muxtar respublikanın şəhər və rayonlarında keçirilən əmək yarmarkalarında 215 şəxsə müvafiq işlə təmin olunması üçün göndəriş verilmişdir. Bütövlükdə, bu dövrdə məşğulluq orqanları tərəfindən 1313 nəfər iqtisadiyyatın müxtəlif sahələrində işlə təmin olunmuşdur ki, onlar içərisində keçirilən əmək yarmarkalarının sayı isə 304 olmuşdur.

Cari ilin ilk yarısında məşğulluq orqanları tərəfindən işlə təmin olunanların 18-ni sağlamlıq imkanları məhdud şəxslər təşkil etmişdir ki, bu da həmin şəxslərin məşğulluq imkanlarından istifadənin xüsusi diqqətdə saxlanması üçün xəbər verir. Bu sosial kateqoriyaya məxsus şəxslərin məşğulluğunun təmin olunması istiqamətində görülən işlər onların cəmiyyətə inteqrasiyasını sürətləndirir. Dövlət proqramının icrasına uyğun olaraq birinci yarım ildə sağlamlıq imkanları məhdud 26 qadınla bağlanmış müqavilə əsasında isti qış geyimlərinin toxunmasına başlanılmışdır. Həmçinin bu dövrdə Babək, Ordubad, Kəngərli, Culfa və Sədərək rayonlarından 31 sosial qayğıya ehtiyacı olan və 48 sağlamlıq imkanları məhdud qadına dekorativ-təbiiq sənət sahəsi üzrə bədii tikmə və xalçaçılıq peşəsi üzrə təlimlər keçirilmişdir.

Dövlət proqramında özünüməşğulluğunu təmin etmiş sosial qayğıya

əl işinin satışı təmin edilmişdir.

İşaxtaran və işsiz şəxslərin əmək bazarının tələbatına uyğun peşə kurslarına cəlb olunması onların məşğulluğunun təmin edilməsində rol oynayan digər müvəqqəti tədbirlərdəndir. Bu kurslarda təhsil alanların öz bacarıqlarına uyğun peşələrə yiyələnmələri həmin şəxslərin əmək bazarına daha tez inteqrasiya olunmalarına gətirib çıxarır. Dövlət proqramının icrasına uyğun olaraq cari ilin birinci yarısında müxtəlif peşələr üzrə Naxçıvan Regional Peşə Tədris Mərkəzində təşkil edilən 8 kursa 131, Təhsil Nazirliyinin peşə təhsili müəssisələrində təşkil edilən 13 kursa 268 nəfər cəlb olunmuşdur. Həmçinin bu dövrdə ümumtəhsil məktəblərinin 2046 yuxarı sinif şagirdinə müxtəlif peşə və ixtisaslar barədə məlumatlar verilmişdir ki, bu da onların gələcəkdə əmək prosesinə qoşularkən düzgün seçim etmələri üçün mühüm əhəmiyyət kəsb edir.

Proqramda işaxtaran və işsiz şəxslərin məşğulluğunun təmin olunmasına yönələn tədbirlərlə yanaşı, məşğul şəxslərin əməyinin mühafizəsi ilə bağlı tapşırıqlar da nəzərdə tutulmuşdur. Çünki sağlam və təhlükəsiz əmək şəraitinin yaradılması iş yerlərində işgüzar fəallığın və məhsuldarlığın yüksəlməsi baxımından olduqca vacibdir. Bu istiqamətdə cari ilin ilk yarısında işçilərin əməyinin mühafizəsi səviyyəsinin müəyyən olunması məqsədilə 65 obyektə yoxlama aparılarkən fərdi və kollektiv mühafizə vasitələrindən istifadə etməyən 133 işçi həmin vasitələrlə yerində təmin edilmiş, 64



məqsədilə əmək müqavilələrinin bağlanmasına nəzarət də davam etdirilmişdir. İşgötürən-ışçi münasibətlərinin rəsmiləşdirilməsi və əmək münasibətləri iştirakçıların hüquqlarının qorunması istiqamətində həyata keçirilən tədbirlər keyfiyyətli istehsal və xidmət prosesinin təmin edilməsinə şərait yaratmışdır. Belə ki, birinci yarım ildə aparılan monitorinqlər zamanı 53 obyektə 118 işçinin əmək müqaviləsi hüququ qüvvəyə minmədən işə cəlb edildiyi müəyyən olunmuş, onların əmək müqaviləsi bildirişlərinin elektron informasiya sistemində daxil edilməsinə dair işgötürənlərə yazılı xəbərdarlıq edilmişdir.

Daxili əmək bazarının qorunması zərurəti əmək miqrasiyası proseslərinin tənzimlənməsini də aktuallaşdırır. Əcnəbilərin iş icazəsi almadan əmək prosesinə qoşulması yerli əmək ehtiyatlarının səmərəli istifadəni çətinləşdirir. Ona görə də Dövlət proqramında əməkçi miqrantların çalışdıqları iş yerlərində müvafiq statusa və iş icazəsinə malik olmalarına, onların əmək fəaliyyətlərinin qanuniliyən nəzarət edilməsi ilə bağlı tapşırıq nəzərdə tutulmuşdur. Tapşırıqın icrası məqsədilə cari ilin yanvar-iyun aylarında muxtar respublikada haqqı ödənilən əmək fəaliyyəti ilə məşğul olmaları üçün 99 əcnəbiyə iş icazəsi ilə bağlı rəy verilmişdir. Həmçinin bu dövrdə qanunsuz əmək fəaliyyəti ilə məşğul olan 2 əcnəbi aşkarlanmış və barələrində qanunvericiliyin tələblərinə uyğun tədbir görülmüşdür.

"Şərq qapısı"



Ümummilli liderimiz Heydər Əliyevin "Azərbaycanın incisi" adlandırıldığı Ordubad rayonu muxtar respublikamızda aparılan məqsədyönlü siyasət nəticəsində günü-gündən inkişaf edir. Bölgədə aparılan tikinti-quruculuq tədbirləri nəticəsində yaraşqlı binalar, abad, rahat yollar əhalinin ixtiyarına verilib. Turizm imkanlarının əhatəliliyi ilə diqqəti cəkmə rayonun ən ucqar kəndləri müasirləşib, geniş sosial infrastruktur qurulub. Hazırda da bir çox yaşayış məntəqələrində tikinti-abadlaşdırma tədbirləri davam etdirilib.

Ordubad Rayon Statistika İdarəsindən aldığımız məlumatlara görə, qeyd edə bilərik ki, rayonda 2021-ci ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə 2022-ci ilin yanvar-iyun aylarında sənaye məhsulu 1,9, əsas kapitalla yönəldilmiş vəsaitlər 1,7, kənd təsərrüfatı məhsulu 14,5, informasiya və rabitə xidmətləri 2,3, pərakəndə əmtəə dövriyyəsi 1,8, əhaliyə göstərilmiş ödənişli xidmətlər isə 1,5 faiz artıb.

Muxtar respublikanın sosial-iqtisadi inkişafının əsasını təşkil edən sənaye potensialının daha da gücləndirilməsi əhalinin rifah halının yaxşılaşdırılmasında mühüm rol oynamaqla bərabər, eyni zamanda bölgənin nüfuzunun artırılmasında əsasdır. Ordubad rayonu da bu inkişafdan bəhrələnib 2022-ci ilin yanvar-iyun aylarında sənaye məhsulunun dəyəri 2021-ci ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə 1,9 faiz artaraq 4 milyon 753 min manat olub. Bəhs olunan dövrdə iqtisadi fəaliyyətin müxtəlif sahələrində 11 istehsal və xidmət sahəsi yaradılıb, 10 istehsal və xidmət sahəsinin yaradılması hazırda davam etdirilir.

Tikinti-quruculuq tədbirləri rayonun turizm simasını daha da gözəlləşdirib. Belə ki, son illərdə rayonda müasir yol infrastrukturunu yaradılıb, ən ucqar kənd yolları abadlaşdırılıb, müasir kənd və xidmət mərkəzləri tikilib əhalinin istifadəsinə verilib. Bu ilin ilk yarım ilində də bu işlər davam etdirilib. Adıçəkilən dövrdə rayonda 15 müxtəlif təyinatlı obyektin tikintisi və yenidən

qurulması başa çatdırılıb, 29 müxtəlif təyinatlı obyektin tikintisi, yenidən qurulması və ya əsaslı təmiri, həmçinin Sərhəd Zastavası üçün infrastruktur obyektlərinin, Kələki, Unus, Pəzməri, Azadkənd və Xanağa kəndlərində kənd mərkəzinin tikintisi davam etdirilib.

Sürətli inkişafı kənd təsərrüfatı məhsullarının istehsalında da görmək olar. Belə ki, bu il də əhalinin ərzaq məhsullarına olan tələbatının keyfiyyətli yerli məhsullar hesabına ödənilməsi istiqamətində ardıcıl tədbirlər həyata keçirilib, daxili bazarda məhsul bolluğu yaradılıb.

Rayonda "Naxçıvan Muxtar Respublikasının 2019-2023-cü illərdə sosial-iqtisadi inkişafı Dövlət Proqramı" bu ilin ilk 6 ayında da uğurla icra edilib. 2022-ci ilin məhsulu üçün rayonda 3937 hektar sahədə əkin aparılıb ki, onun da 1800 hektarını dənli və dənli-paxlalı bitkilər (qarğıdalı), 11 hektarını dən üçün qarğıdalı, 587 hektarını kartof, 647 hektarını tərəvəz bitkiləri, 18 hektarını ərzaq üçün bostan bitkiləri, 214 hektarını cari ildə əkilmiş çoxillik otlar, 660 hektarını əvvəlki illərdə əkilmiş çoxillik otlar təşkil edib.

Kənd təsərrüfatının əsas sahələrindən olan heyvandarlığın inkişafı istiqamətində də ardıcıl tədbirlər həyata keçirilib. 2022-ci ilin yanvar-iyun aylarında rayonda diri çəkikdə 2337,6 ton ət, 3736,2 ton süd, 9 milyon 153 min yumurta istehsal edilib. Əvvəlki ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə ət istehsalı 35,7,

süd istehsalı 1,5, yumurta istehsalı isə 1,1 faiz artıb. Baytarlıq sahəsində həyata keçirilən xidmətlərin təkmilləşdirilməsi ilə bağlı bəzi tədbirlər haqqında Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisi Sədrinin 2021-ci il 4 oktyabr tarixli Fərmanının icrası bu sahənin inkişafına yeni imkanlar yaradıb. Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisi Sədrinin 2021-ci il 29 mart tarixli Sərəncamı ilə təsdiq edilmiş "2021-

frastrukturun müasir standartlar səviyyəsində yenilənməsi diqqətdə saxlanılıb. Ordubad və Tivi Su Elektrik stansiyalarının, Xanağa kəndində 35/10 kilovoltluq yarımstansiyanın tikintisi davam etdirilib.

Sahibkarlıq fəaliyyəti və məşğulluq məsələlərinə də diqqət xeyli artıb. Rayonda sahibkarlığın inkişafı istiqamətində ardıcıl tədbirlər həyata keçirilir. Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisi Sədrinin 2021-ci

ticarət mərkəzinin, Anaqut kəndində istirahət mərkəzinin tikintisi başa çatdırılıb, Kələki, Unus, Pəzməri, Azadkənd, Xanağa kəndlərində xidmət mərkəzinin tikintisi davam etdirilib.

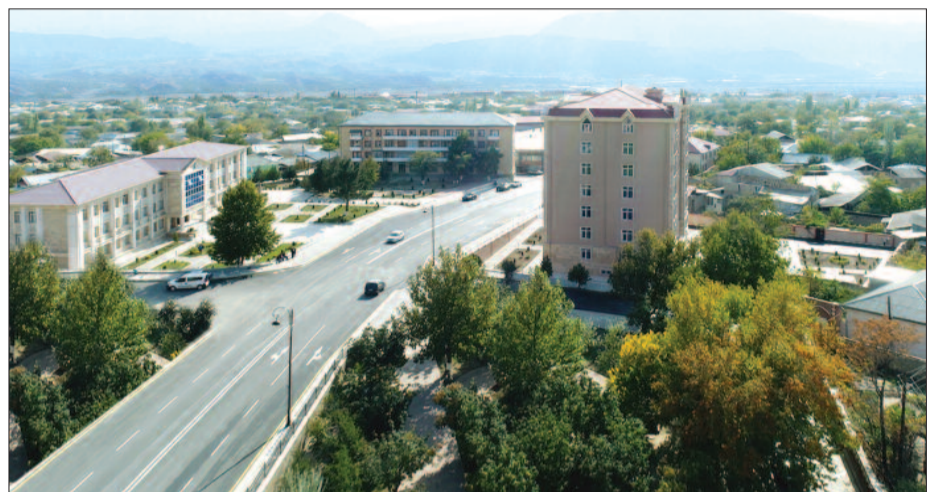
Təhsil, mədəniyyət və sosial təminat sahəsində bir çox tədbirlər həyata keçirilib. Bu ilin ilk yarım ilində rayonda təhsil quruculuğu istiqamətində bir çox işlər görülmüşdür. Pəzməri və Azadkənddə

Inkişaf edən bölgələrimiz

Ordubad inkişafın yeni mərhələsinə qədəm qoyub

Bunu 2022-ci ilin ilk yarım ilində görülmüş işlər də sübut edir

2025-ci illərdə Naxçıvan Muxtar Respublikasında kənd təsərrüfatı məhsullarının istehsalı, emalı və ixracının stimullaşdırılmasına dair Dövlət Proqramı" kənd təsərrüfatının dayanıqlı inkişafının təmin olunmasında, istehsal edilən məhsulların ixrac potensialının artırılması və kənd təsərrüfatı istehsalına əsaslanan emal müəssisələrinin qurulmasında əhəmiyyətli rol oynayır. Rayonda həyata keçirilmiş tədbirlərin nəticəsi olaraq 2022-ci ilin yanvar-iyun ay-



larında bir il öncəyə nisbətən 14,5 faiz çox, yəni 14 milyon 575 min 900 manatlıq kənd təsərrüfatı məhsulu istehsal olunub.

Nəqliyyat, informasiya-rabitə və energetika sahəsi istiqamətində tədbirlər davam etdirilməkdədir. Rayonda müasir yol-nəqliyyat sisteminin qurulması, nəqliyyat sektorunun səmərəli idarə olunması əsas məsələlərdən biridir. Bəhs olunan dövrdə Vənənd-Pəzməri və Azadkənd avtomobil yollarının yenidən qurulması, Vənənd kəndində bir körpünün təmiri davam etdirilib. Rayonda informasiya və rabitə sahəsinin inkişafı diqqətdə saxlanılıb, mobil rabitə xidmətlərinin dəyəri 2021-ci ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə 1,8 faiz artıb. Elektroenergetika sektorunda davamlı olaraq yeni güclərin yaradılması, in-

il 28 yanvar tarixli Sərəncamı ilə təsdiq edilmiş "2021-2025-ci illərdə Naxçıvan Muxtar Respublikasında əhalinin məşğulluğunun artırılması üzrə Dövlət Proqramı"ndan irəli gələn vəzifələrin yerinə yetirilməsi əhalinin məşğulluğunun artırılmasında və rifahının daha da yüksəldilməsində, özünüməşğulluq imkanlarının genişləndirilməsində mühüm rol oynayır.

Səmərəli məşğulluq imkanlarının yaradılması əhalinin alıcılıq qabiliyyətini yüksəldib, əmtəə dövriyyəsinin həcmi genişləndirib. 2022-ci ilin yanvar-iyun aylarında pərakəndə əmtəə dövriyyəsi 2021-ci ilin müvafiq dövrünə nisbətən 1,8 faiz artaraq 47 milyon 596 min 500 manat olub. Əhaliyə göstərilən xidmətlərin səviyyəsinin yüksəldilməsi məqsədilə Dizə kəndində

məktəb binalarının tikintisi, Xanağa, Unus və Kələki kəndlərində məktəb binalarının yenidən qurulması davam etdirilib. Şəhər mərkəzində yerləşən Cümə məscidinin yenidən qurulmasının davam etdirilməsi milli dəyərlərimizin təbliği, onun daha da zənginləşdirilərək gələcək nəsillərə ötürülməsi baxımından mühüm əhəmiyyət kəsb edir.

Rayonda pensiya və müavinətlərin dayanıqlı maliyyə təminatı formalaşdırılıb. Dövlət Sosial Müdafiə Fondunun rayon şöbəsi tərəfindən 2022-ci ilin yanvar-iyun aylarında pensiya və müavinətlərin ödənilməsinə 8 milyon 808 min 700 manatdan çox vəsait yönəldilib ki, bu da 2021-ci ilin göstəricisindən 6 faiz çoxdur. Əhalinin yaşayış səviyyəsinin yüksəldilməsi, öz növbəsində, demoqrafik vəziyyətə müsbət təsir göstərmişdir. 1 iyun 2022-ci il tarixə rayon əhalisinin sayı 50 min 362 nəfər olub.

Aparılan təhlillər göstərir ki, Ordubad rayonunda bütün sahələrdə inkişaf gedir. Bu, əhalinin rifah halının yaxşılaşdırılmasında mühüm rol oynamaqla bərabər, "Sənaye ili"ndə də rayonun imicinin qorunub saxlanılmasına öz müsbət təsirini göstərir.

▲ Güntac ŞAHMƏMMƏDLİ

Muxtar respublikada mütərəqqi təsərrüfat forması kimi ailə təsərrüfatlarının yaradılmasının tarixi bir neçə ildir və bu gün qədim diyarımızın iqtisadiyyatında həmin təsərrüfatlar önəmli yerə malikdir. Bunu ötən illərdə qazanılan uğurlar da sübut edir. Hərtərəfli dövlət dəstəyi hesabına günü-gündən sayı artan, iqtisadiyyatımızın gücləndirilməsinə, insanların ailə bütünlüyünün yüksəldilməsinə töhfələr verən ailə təsərrüfatlarının bir üstünlüyü də ondadır ki, bu təsərrüfatlar ənənəvi emal və istehsal sahələri ilə yanaşı, həm də unudulmaqda və ya az məşğul olunan sahələrdə fəaliyyət göstərməyə daha çox maraqlıdır.

Muxtar respublikanın ən böyük bölgələrindən biri olan Şərur rayonunda da bu gün ailə təsərrüfatları öz səmərəli məşğulluq fəaliyyətləri ilə diqqəti cəkir. Məlumat üçün bildirək ki, bu gün rayonda 425 ailə təsərrüfatı formalaşmışdır. Belə təsərrüfatlar hərtərəfli dövlət dəstəyindən yararlanaraq bölgədə məhsul bolluğu yaratmağa, münbit torpaqlarımızın hər bir qarışından təyinatı üzrə istifadə etməyə səy göstərir.

Söhbətimin əvvəlində də qeyd etdiyim kimi, bu bölgədə də unudulmuş və ya az üz tutulan sahələrin inkişafına maraq getdikcə artır.

Rayon İcra Hakimiyyətindən aldığımız məlumatlara görə, bu gün Şərur rayonunda 2022-ci ilin məhsulu üçün 1032 hektar sahə qarğıdalı və 68 hektar sahə günəbaxan üçün ayrılıb. Belə ki, Düdəngə kənd sakinləri Mubariz Şirəliyev 7 hektar sahədə qarğıdalı,

Ailə təsərrüfatlarımız

Torpağın sehrinə düşdünsə, ondan ayrıla bilmirsən



22,5 hektar sahədə günəbaxan, Natiq Vəliyev 4,3 hektar sahədə qarğıdalı, 1,5 hektar sahədə günəbaxan, Püsyən kənd sakinli Natiq Tağıyev 21,6 hektar sahədə qarğıdalı, 6 hektar sahədə günəbaxan əkinini aparıblar. Onu da qeyd edərkən ki, bütün ailə təsərrüfatlarında bu sahəyə maraq getdikcə artır. Biz onlar sırasında daha çox əkin aparacaq ailə təsərrüfatı başçılarından biri olan Natiq Tağıyevlə söhbət etdik. Onlardan biri ilə şəxsən görüşüb həmsöhbət olduq. Natiq Tağıyevin 65 yaşına var. Əsl torpaq adamıdır. Bu qiymətli sərəvətini dilini bilir, onun, necə deyirlər, nazını cəkməyi bacarır. Torpaq da onu sevənlerin, qayğı göstərənlərin zəhmətini əvəzsiz qoymur. Bunu Natiq kişi neçə illərdir ki, görür. Yaşının bu çağında da bütün günü torpaqla sıx təmasdadır, müxtəlif təsərrüfat sahələri ilə məşğul olur:

– Sovxoz və kolxozlara məxsus torpaqları camaata paylayanda mən də çoxları kimi düşünürdüm ki, texnikasız əkin əkmək olar?

Torpağın şumlanması var, ot sahələrinin, taxılın biçilməsi var... sahədən topladığın məhsulun daşınması var... Elə bil dünən idi. Ötən bu müddətdə hər şey öz yerini tapdı. Xüsusilə də texnika sarıdan olan çətinliklər aradan qaldırıldı. İllərlə su getməyən torpaqlara su çəkildi, nasos stansiyaları tikildi, artezian quyuları qazıldı, həmin torpaqlar əkin dövriyyəsinə qatıldı.

Həmsöhbətim deyir ki, 7 nəfərdən ibarət ailə təsərrüfatı var. Bundan əlavə, heyvandarlıq təsərrüfatına daha 3 nəfər cəlb edib. Öhdəsində 60 baş iribuyunzulu, 300 baş xırda buyunzulu heyvan var. Pay torpağından əlavə 12 hektar torpaq sahəsi alıb. Bununla yanaşı, hər il icarəyə torpaq götürür. Bu il də 25 hektar sahəni icarəyə götürüb.

10 ilə yaxındır ki, həm də qarğıdalı əkin-becərir. Türkiyənin "May" firmasının sırf yağlılıq üçün olan toxumundan istifadə edir. Nəzərdə onu da tutub ki, toxumu öz əkin sahəsindən əldə etsin; toxuma sərif olunan vəsait də özüne qalsın. Qarğıdalı və günəbaxan əkinini sahələrində bol məhsul yetişdirir.

Müsaibim deyir ki, qarğıdalı və günəbaxan əkinini tarixən Şərurda olub. Ancaq çox az səviyyədə. Əhali öz həyatını torpaq sahəsində bu məhsulları öz tələbatına görə əkin-becərib. Ancaq Şərur şəhərində yaradılması davam etdirilən sənaye məhəlləsində bu məhsullardan istifadə olunacağını eşidəndə çoxlu torpaq mülkiyyətçisi onların əkininə

başlayıb. Sahələrdə bol məhsul yetişdirilib. Vaxtında aqrotexniki tədbirləri yerinə yetirən ailə təsərrüfatının zəhmətinin hədəf getmədiyini dilə gətirən Natiq Tağıyev əkdəyi "Ceyhan 99" taxıl sortunun üstünlüklərindən də danışıraq deyir ki, bu il əkin-becərdiyi taxılın orta məhsuldarlığını 60 sentnerə çatdırıb. Bunu son hədd saymır, məhsuldarlığı əkin sahələrini genişləndirməklə deyil, daha intensiv üsullardan istifadə etməklə artırmağa çalışır.

Nəhayət, yuxarıda sadaladığımız statistik rəqəmlərin arxasında nə dayanır? Torpağa və zəhmətə bağlılıq, mövcud imkanlar və yaradılan şəraitdən səmərəli istifadəmi?

– Əl kolxoz və sovxoz dövründə də torpaqda çalışmışam. Ailəm də mənəmlə bərabər həmin təsərrüfatda işləyib. Ancaq o dövrün çətinliklərini elə o illərdə yaşayanlar daha yaxşı bilir. Ona görə də məhz o insanlar bugünkü şəraitdən daha səmərəli istifadə etməklə gəncləri öz arxalarınca aparmağı bacarırlar. Onlara neçə illərdir ki, qazandıqları təcrübəni öyrədirlər.

Beləcə, torpağı münbit, suyu bol, sakinləri zəhmətkeş olan Şərur rayonundan, ailə təsərrüfatı başçısı Natiq Tağıyevdən ayrılırkən düşünürdüm ki, bir çox əkinçilik sahələrində qazanılmış zəngin təcrübə həm də hansısa peşəyə, sənəyə yiyələnməkdir. Torpağın güclü sehiri var. Bu sehir düşdünsə, ondan ayrıla bilməyəcəksən. O isə sənəni yaşayışını təmin edəcək, gün-güzəranını daha da yaxşılaşdıracaq.

▲ Muxtar MƏMMƏDOV

Həvəsini, incə zövqlərinin və qabiliyyətinin hakim olduğu ünvan: Heydər Əliyev Uşaq-Gənclər Yaradıcılıq Mərkəzi

Əsası ümummilli liderimiz Heydər Əliyev tərəfindən qoyulan və muxtar respublikamızın dinamik inkişaf mərhələsini təşkil edən elm, təhsil, innovasiya sahəsində yenilikçi ideyaların gerçəkləşdirilməsi müasir tariximizə yeni-yeni uğurların yazılması ilə öz bəhrəsini verir. Bu mənada, uşaq və gənclərimizin gələcəkdə potensialı kimi öz bilik, bacarıq və qabiliyyətlərinin üzə çıxarılmasında dövlətimizin hərtərəfli diqqət və qayğısı ilə əhatə olunmuş tədris obyektlərinin, o cümlədən məktəbdənkənar müəssisələrin rolu böyükdür. Hazırda muxtar diyarımızda 36 məktəbdənkənar müəssisədə fəaliyyət göstərir ki, onlardan da 3-ü paytaxt Naxçıvan şəhərinin payına düşür. Həmin müəssisələr arasında Naxçıvan Muxtar Respublikası Təhsil Nazirliyinin tabeliyində fəaliyyət göstərən Heydər Əliyev Uşaq-Gənclər Yaradıcılıq Mərkəzi xüsusi yerə malikdir. Elə biz də yetişməkdə olan gənc nəslin bədii təfəkkürünə, istedadlarına işıq saçan, onları bir-birindən maraqlı qabiliyyətlərə yiyələndirməklə həyatlarına, sözün əsl mənasında, nur çiləyən həmin ünvanın yolunu tutduq.



Müəssisəmiz mərkəzin direktoru Ceyran Alməmmədova bizimlə söhbət zamanı bildirdi ki, 1979-cu ildə Naxçıvan Şəhər Pionerlər Evi kimi yaradılan məktəbdənkənar müəssisə 2009-cu il mart ayının 19-dan etibarən Heydər Əliyev Uşaq-Gənclər Yaradıcılıq Mərkəzi adı ilə fəaliyyətini davam etdirir. Mərkəzin ulu öndərin adını daşması isə əməkdaşların üzərinə böyük məsuliyyət qoyur, onları daha səylə çalışmağa sövür. Çünki **"Uşaqlar bizim gələcəyimizdir"**, – deyən ümummilli lider Heydər Əliyev fəaliyyətinin bütün dövrlərində balacalara böyük qayğı ilə yanaşıb, onları daim diqqət mərkəzində saxlayıb. Məhz dahi siyasətinin rəhbərliyi ilə uşaq və yeniyetmələrinin sağlamlıq, hərtərəfli biliyə malik yetişmələri istiqamətində bir sıra tədbirlər həyata keçirilib, formən və səmərənlər imzalanıb. Bu siyasət hazırda muxtar respublikamızda uğurla davam etdirilir. Bu mənada, hərtərəfli şəraitlə təchiz olunmuş məktəbdənkənar təhsil müəssisələri uşaq və gənclərin marağı və bacarıqlarının, intellektual səviyyələrinin və yaradıcılıq qabiliyyətlərinin inkişafı, əsudə vaxtlarının səmərəli təşkilində mühüm əhəmiyyət daşıyır. Bununla yanaşı, müasir dövrdə mövcud olan yeniliklər, sözsüz ki, faydalı olduğu qədər zərərli vərdişləri də özündə daşıyır. Zərərli vərdişlərin gənclərə vurulmuş istər fiziki, istərsə də mənəvi yazarların fəsadları çox ağır və sağalmaz olur. Cəmiyyətimizdə belə neqativ hallara qarşı biz müəllimlər tərəfindən mübarizə aparılmalı, gənclərin əsudə vaxtlarının təşkilinə nail olmalı, yeniyetmə və gənclərin sağlamlıq əqidədə, dövlətçilik maraqlarına uyğun formalaşması təmin ediləlməlidir. Qürurverici haldır ki, muxtar diyarımızda aparılan uğurlu gənclər siyasəti hər keçən gün öz bəhrələrini verir. Dövlətimiz tərəfindən gənclərə xüsusi diqqət və qayğı göstərilir. Bu yolda fəaliyyət göstərən məktəbdənkənar müəssisələrin rolu isə inkaredilməzdir. Bununla yanaşı, mərkəzimizdə sağlamlıq imkanları məhdud uşaqları daim diqqətdə saxlayan muxtar respublika rəhbərinin Sərəncamı ilə təsdiq olunan "2021-2025-ci illərdə Naxçıvan Muxtar Respublikasında sağlamlıq imkanları məhdud uşaqların təhsili və reabilitasiya üzrə Dövlət Proqramı"nın icrası istiqamətində mütəmadi olaraq dərnlərə üzv olan həmin uşaqların əl işlərindən ibarət sərğilər təşkil edilir.

Ceyran xanım onu da bildirdi ki, hazırda mərkəzdə 90 yerlik akt, 2 rəqs, boks və idman zalları, 1 geyim otağı, 1 emalxana, 1 internetə quraşdırılan kompüter, 1 elektron lövhəli robotexnika, 1 elektron lövhəli mental, 1 qum, 2 ebru sənəti, 1 dram, 1 dulusçuluq, 1 gimnastika, 1 kitabxana, 1 qalereya otaqları və müxtəlif adda dərnlər otaqlarının əsaslı şəkildə təmiri və yeni dərnlər otaqlarının müasir maddi-texniki baza ilə təmin olunması dərnlərinin səmərəli fəaliyyətinə əlverişli şərait yaradıb. Bununla yanaşı, mərkəzdə bir neçə şöbədə müxtəlif sahələrdə üzv fəaliyyət göstərən innovativ dərnlərdə muxtar diyarımızın hər yerindən qatılan şagirdlərin yaradıcılıq imkanları inkişaf etdirilir. Məşğələlərdə uşaq və yeniyetmələrə rəssamlıq, bədii tikmə, rəqs, musiqi və digər yaradıcı sənət sahələrinin incəlikləri nəzəri biliklər və praktik vərdişlər

mükəmməl şəkildə öyrədilir. Həminin yaradıcı təfəkkürlər və bacarıqlar nəzərə alınaraq gələcəkdə mərkəzdə yeni dərnlər də fəaliyyət göstərəcəkdir.

Müəssisəmiz onu da diqqətimizə çatdırdı ki, Kütləvi tədbirlər şöbəsinin tərkibində yeni açılan "Dram" və "Naxçıvan folkloru" olmaqla, bir neçə dərnlər fəaliyyət göstərir. Bunlar "Gənc Heydərçilər" və digər elmi dərnlərdir ki, uşaqların marağını özünə daha çox cəlb edir. Dərnlər üzvləri müxtəlif şeir, hekayə, dram və digər müsabiqələrdə iştirak edərək müvəffəqiyyət qazanır, müxtəlif tədbirlərdə öz bədii qiraətləri, çıxışları, səhncikləri ilə iştirak edir, ingilis dilini öyrənirlər.

Uzun illərdir ki, yaradıcılıq mərkəzinin peşakar kollektivləri arasında çalışın, Milli dərnlər, toxuculuq və dekorativ-təbii sənət şöbəsinin müdiri İsmayıl Qəhrəmanovla da həmsöhbət olur.



İsmayıl müəllim deyir ki, mərkəzdə fəaliyyət göstərən hər bir şöbənin nəzdində innovativ dərnlərin yaradılması günün tələbidir. Gənc nəslin inkişafını daim diqqətdə saxlayan Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisinin Sədri cənab Vəlif Talıbov tərəfindən muxtar respublikada təhsilin bütün pillələri, eləcə də məktəbdənkənar təhsil üzrə müasir tədris şəraiti yaradılib. Yaradılan şəraitdən düzgün istifadə etmə, uşaq və gəncləri və-təpərvər, təhsillilə böyütmək, onlara peşə öyrətmək, istedadlarını üzə çıxarmaq isə bizim qarşımızda duran əsas vəzifə borcudur. Qeyd edim ki, Milli dərnlər, toxuculuq və dekorativ-təbii sənət şöbəsinin nəzdində fəaliyyət göstərən "Ağac üzərində oyma", "Metal üzərində bədii döymə", "Xalçaçılıq", "Dulusçuluq", "Ağac üzərində yandırma", "Bədii tikmə", "Aplikasiya", "Dekorativ-təbii sənət", "Dekorativ rəsm" dərnləri məktəblilərin ən çox üz tutduqları sahələrdəndir. Dərnlərimizin hər biri estetik zövqün ən incə nüanslarını özündə birləşdirərək bir-birindən maraqlı əl işləri ilə müəssisəmizə üz tutan hər bir kəsin marağına səbəb olur. Bütün bunlar gənc və yeniyetmə nəslin düzgün və estetik yöndə inkişafına bilavasitə şərait yaratmaqla yanaşı, onlarda Vətənə və ətraf aləmə olan məhəbbətin daha da güclənməsinə köməklik göstərir.

"Dekorativ rəsm" dərnlərinin rəhbəri Səkinə Qarayeva ilə həmsöhbət olur. O, 15 ildir ki, bu sənət sahəsində çalışır və xalq yaradıcılığının inkişafındakı səmərəli fəaliyyətinə görə 2015-ci ildə Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisi Sədri tərəfindən müvafiq Sərəncamı ilə "Rəşadətli əməyə görə" nişanı ilə təltif edilib. Səkinə xanım deyir ki, muxtar respublikada bütün sahələrdə istedadlı gənclər yetişir. Onlar arasında sağlamlıq imkanları məhdud uşaqlar da var. Bu gün rəssamlıq sənətinin marağı göstərən həmin uşaqların gələcəkdə yaxşı sənət adamı kimi formalaşmasında innovativ dərnlərin böyük rolu vardır. Rəhbərlik etdiyim dərnyə də onların marağı göstərəcəsi məni hədsiz sevindirir.

"Bədii tikmə" dərnlərinin rəhbəri Şükufə Məmmədova illərdir ki, dekora-

tiv-təbii sənətin bir növü olan bədii tikmə sənətini uşaqlara öyrədir. Bu sənətin tarixi haqqında məlumat verən müsahibim deyir ki, orta əsrlər dövründən etibarən Naxçıvanda tikmə sənəti geniş yayılıb, bu sənətlə məşğul olan ustalar rəngarəng ipək və yun saplardan, həndəsi və nəbati naxışlar əsasında düzülmiş piləklərdən istifadə etməklə tikmə sənətinin müxtəlif növlərini yaradıblar. Sevindirici haldır ki, cilalana-cilalana dövrümüzdə qədər gəlib çatan bədii tikmə sənəti bu gün də muxtar respublikamızda yaşadıb. Bu həm də milli-mənəvi dəyərlərimizi qoruyub saxlamaq baxımından vacib əhəmiyyət kəsb edir. Biz də bu sahədə həvəsi, bacarığı olan uşaqları mərkəzdə dərnyə üzv qəbul edirik. Onların içərisində bu sənət sahəsinə marağı göstərən sağlamlıq imkanları məhdud uşaqlarımız da vardır. Naxçıvan şəhər 8 nömrəli tam orta məktəbin şagirdi, sağlamlıq imkanları məhdud gəncimiz Leyla Bayramova bir ildir, dərnyəyə gəlməyinə baxmayaraq, çox gözəl tikmə nümunələri hazırlayır. Leyla bu sənətin bütün sirlərini öyrədib. Muncuqla, piləklə, tutqun, ipək saplarla işləyir. Onun əl işləri muxtar respublikada, mərkəzdə keçirilən sərğilərdə, tədbirlərdə nümayiş olunur və özünə yer alır. Sərğisatışlardan əldə olunan gəlir isə onların özlərinə verilir. Bu onları həm həvəsləndirir, həm dərnyə üzv olmaq istəyənlərin sayını artırır.

Müəssisədə sağlamlıq imkanları məhdud olan gənc istedad Leyla Bayramovanın nənesi, Naxçıvan şəhər sakinisi, 70 yaşlı Lətifə Pənəhova ilə də həmsöhbət olduq. Lətifə xanım minnətdarlıq hissi ilə bildirdi ki, mərkəzdə yaradılan şərait, sözün əsl mənasında, təqdirəlayiqdir. Peşkar müə-



lim kollektivinin himayəsində uşaqlarımız yaradıcılığın bir çox sirlərinə yiyələnərək vaxtlarını səmərəli keçirir. İnanırsınız, Leyla ilk dəfə bura gətirəndə düşündüm ki, onun əlləri tikiş üçün iynə belə tuta bilməyəcək. Amma qısa zaman müddətində "Bədii tikmə" dərnlərinin bacarıqlı, savadlı müəllimləri tərəfindən nəvəm bu işin öhdəsindən gəldi. Artıq o, tikmənin bir-birindən maraqlı növləri ilə məşğuldur. Müəssisədə nəvəmin timsalında olan bir neçə sağlamlıq imkanları məhdud uşaq var ki, onları da müxtəlif sahələrdə qazandıqları uğurları götürürük, onlarla birgə sevinirik. İnanım ki, mənim timsalında olan bütün valideynlər yaradılan şəraitdən razıdır. Niyə də razı olmasınlar? Bir halda ki bu ünvanı övladlarımız öz bacarıqları ilə biz valideynlərimizin, müəllimlərimizin sevincinə səbəb olurlar. Burada yaradılan hərtərəfli şərait üçün mən dövlətimizə və mərkəzin kollektivinə minnətdarlığımı bildirirəm.

Bu gün diyarımızda mövcud olan hərtərəfli şərait, dövlətimizin elmə, təhsilə verdiyi dəyər, yaradılan geniş imkanlar onu deməyə əsas verir ki, gənclərimizin nurlu sabahı öz məsuliyyətini dərk edən savadlı müəllimlərimizin əlinədir. Onlar da qarşılarına qoyulan vəzifələrin öhdəsindən gəlməyə çalışırlar. Mərkəzlə tanış olduğumuz müddət ərzində bunun əyani sübutunu bir daha gördük və əminliklə deyə bilərik ki, işıqlı gələcək gənclərlə gələcək...

◀ Məcid RƏŞADƏTOĞLU

Muxtar respublikamızda dövlət qayğısı hesabına təhsilin bütün pillələri üçün şərait yaradılib, təhsil müəssisələrinin maddi-texniki bazası möhkəmləndirilib. Sevindiricidir ki, yaradılan şəraitdən istifadə edərək qəbul imtahanlarında yüksək bal toplayan, müasir texnologiyaların dilini bilən, ixtiralar edən gənclərimizin sayı getdikcə artır. Biz də biliki qəbul imtahanlarında yüksək bal toplayan, Naxçıvan şəhərinin ümumtəhsil məktəblərindən məzun olan gənclərlə həmsöhbət olduq.

Gəncliyimiz, gələcəyimiz

Onların uğur hekayəsi

2005-ci il iyulun 27-də Naxçıvan şəhərində anadan olan **Ədalət Əliyev** 2011-ci ildə Naxçıvan şəhər 12 nömrəli tam orta məktəbin I sinfinə qəbul edilib. 2022-ci ildə məktəbi "Qızıl" nişanla bitirib. Təhsil aldığı müddətdə bir çox uğurlara nail olub. Muxtar respublika fənn olimpiadalarında coğrafiya fənni üzrə X sinifdə 2-ci yeri, XI sinifdə 3-cü yeri tutub. Dəfələrlə "Xəmsə" milli intellektual oyununda iştirak edib. "Azərbaycanı tanıyaq" xəriltəqurma müsabiqəsində qalib adını qazanıb. Bu il II ixtisas qrupu üzrə qəbul imtahanında 647 bal toplayaraq muxtar respublika birincisi olub. Bu uğuruna görə, ilk növbədə, valideynləri və müəllimlərinə özünü borclu saydığını deyən Ədalət Əliyev bildirdi ki, onlar həmişə mənə dəstək olublar. Həminin vaxtı düzgün və səmərəli bölmək, çox çalışmaq, mütaliə etmək mənə kömək oldu. Ali təhsilimi Azərbaycan Dövlət İqtisad Universitetində Maliyyə ixtisası (ingilis dilində) üzrə davam etdirmək, ixtisasım üzrə dərnlər biliklərinə yiyələnərək dövlətimə layiqli şəxs kimi xidmət etmək istəyirəm.

Aynur Eynalova 2005-ci il sentyabrın 18-də Naxçıvan şəhərində anadan olub. Naxçıvan şəhər 8 nömrəli tam orta məktəbin məzunudur. O deyir: – Məktəbdə oxuduğum müddətdə sınaq imtahanlarında iştirak edərək 1-ci və 2-ci yerləri tutmuşam. Bu da mənə universitetə yüksək balla qəbul olmaq üçün daha çox çalışmağıma motivasiya olub. Məktəbi "Qızıl" nişanla bitirmişəm. Azərbaycan dili, ədəbiyyat, ingilis dili fənlərinə xüsusi marağım olub və III ixtisas qrupu üzrə imtahanlara hazırlanmışam. Qəbul imtahanında 644 bal toplayaraq yüksək nəticə əldə etmişəm. Təhsilimi Naxçıvan Dövlət Universitetində davam etdirmək istəyirəm. Çünki bu universitetdə tədrisin dünya standartları səviyyəsində olduğunu bilirəm. Düşünürəm ki, uğur qazanmaq üçün bir məktəbliyə ən əsas məsuliyyət vacibdir. Daha sonra vaxtdan səmərəli istifadə etmək, müəllimlərin tapşırıqlarına əməl etmək və dərsləri tez-tez təkrar etmək vacibdir. Hədəfimi Hüquq fakültəsini bitirib, Vətənimə layiqli, ixtisaslı hüquqşünas olmaqdır. Bundan əlavə, yeni dillər öyrənməyə xüsusi həvəsim var. Universitetdə oxuyanda da çalışacağam ən azı iki xarici dil öyrənəm.

2005-ci il oktyabrın 19-da Naxçıvan şəhərində anadan olan **Nigar Kərimova** 15 nömrəli tam orta məktəbdə təhsil aldığı illərdə IX sinifdən başlayaraq fənn olimpiadalarında iştirak edib, final mərhələsinə qədər yüksəlib. 2020-ci ildə "Sabahın tədqiqatçıları" layihəsində iştirak edərək bir çox nailiyyətlər qazanıb. Məktəbi "Qızıl" nişan və fərqlənmə attestatı ilə bitirən Nigar qəbul imtahanında IV ixtisas qrupu üzrə 643 bal toplayıb. Təhsilini Azərbaycan Tibb Universitetində davam etdirmək istəyir. Nigar deyir: – Əldə etdiyim uğura görə ilk olaraq özümə borcluoyam. Çünki bu yolda uğur əldə edəcəyimə inandım və valideynlərim istiqamət, müəllimlərimlə təhsil verdi. Fikrimcə, hər bir məktəbli seçdiyi yolda uğur qazanacağına psixoloji cəhətdən özünü hazır etməlidir. Yəni bu yolda əzmi, iradəli olmalı və çox çalışmalıdırlar. Hər uğursuzluğun yeni bir uğura açar olduğunu bilməlidirlər. Bundan əlavə, fiziki cəhətdən də özlərini yormamalı, yuxu rejiminə, qida normasına, dərnlər müddətində ayrılan istirahətə diqqət etməlidirlər. Məqsədim cərrah olmaq və insanların sağlamlığına xidmət etməkdir.

İlkanə Allahverdiyeva 2005-ci il fevralın 2-də Naxçıvan şəhərində anadan olub. 2011-ci ildə Naxçıvan şəhər 5 nömrəli tam orta məktəbin I sinifində oxumağa başlayıb. Riyaziyyat fənninə böyük marağı olub və bu fənn üzrə olimpiadalarda iştirak edib. Həmin olimpiadalardan "American Mathematics Competitions"da sertifikatla layiq görüldü. İlkanə söhbət zamanı bildirdi: – Şahmatla məşğul olmağı xoşlayıram və 2-ci dərəcəli oyunçuyam. İştirak etdiyim yarışların 11-də müxtəlif dərəcəli diploma layiq görülmüşəm. Bu diplomlar arasında "Naxçıvan Open-2014"də layiq görüldüyüm ikincilik də var. IX sinifdə oxuyarkən "Sabahın tədqiqatçıları" layihəsində iştirak etmişəm. X sinifdən təhsilimi Naxçıvan şəhər 7 nömrəli tam orta məktəbdə davam etdirmişəm və 2022-ci ildə bu məktəbdən məzun olmuşam. I ixtisas qrupu üzrə qəbul imtahanında 628 bal toplamışam. Təhsilimi Bakı Ali Neft Məktəbinin İnfomasiya texnologiyaları ixtisası üzrə davam etdirmək istəyirəm. Digər şagirdlərə isə deyirəm ki, ilk olaraq qarşılarına məqsəd qoysunlar və onun üçün çox çalışsınlar.

Biz də gələcəyin bu alitəhsilli gənclərinə uğurlar arzu edirik.

◀ Güntac ŞAHMƏMMƏDLİ

Azərbaycanın ayrılmaz tərkib hissəsi olan Naxçıvan çox qiymətli maddi və mənəvi mədəniyyət irsinə malikdir. Bu sırada musiqi mədəniyyəti xüsusi yer tutur. XVIII yüzillikdə musiqi mədəniyyəti özünün yeni inkişaf mərhələsinə qədəm qoyub. Bu inkişafda dövrünün tanınmış müğənnilərindən sayılan Səttarin böyük rolu olub. Səttar İran şahı Məmməd Mirzənin sarayında xanəndəlik etmiş, 1844-cü ildə Naxçıvana köçmüş və burada iki il yaşayıb-yaratmışdır. Bundan başqa, Süleyman xan tərəfindən Naxçıvana gətirilən, muğam sənətini dərinləndirən Molla İsmayıl, Əliş Xoşkeşanlı, Kərbəlayi Baxşəlinin də musiqi sənətinin inkişafında xidmətləri az olmamışdır.

Naxçıvanda bəstəkarlıq məktəbi böyük inkişaf yolu keçib

Naxçıvan musiqi mədəniyyətinin öyrənilməsi, tədqiq olunması baxımından naxçıvanlı bəstəkar və tədqiqatçı Nazim Quliyev "Naxçıvan musiqi mədəniyyəti tarixindən" adlı kitabından musiqi mədəniyyətinin inkişafına töhfələr vermiş şəxslər haqqında ətraflı məlumat almaq olar. XVIII əsrdə məşhur musiqiçi Muradğa Naxçıvanlının, dahi Aşıq Alının müəllimlərindən biri olan Ağ Aşıq Allahverdi Koscəcanlının Naxçıvan diyarından olmaları, bu diyarda yazıb-yaratmaları, eləcə də Naxçıvanı vəsf edən onlarca musiqi əsərləri zamanın süzgəcindən keçərək bu gün də öz tərəvətini itirməməsi Naxçıvan musiqi mədəniyyətinin nəhəng köklü sütunları olmasından xəbər verir.

Ağ Aşıqın ölümindən sonra da (1860) Naxçıvanda və digər bölgələrdə onun davamçıları aşığı sənətinin inkişafında davamlı və məqsədyönlü işlər aparmışlar.

Ümumiyyətlə, Naxçıvan musiqi mədəniyyətinin inkişafı digər xalqların mədəniyyəti kimi xalq şənlikləri və saray musiqisi ilə bağlı olmuşdur. Onlarca xalq mahnısı və rəqslərin Naxçıvan ərazisi, bu diyarda igidlik göstərən mürəd oğul və qızların adı ilə bağlı olması bu torpaqda bəstəkarlıq sənətinin də inkişafının göstəricisidir. Naxçıvan torpağından axıb keçən Araz çayının, Şəhur düzündən axan Arpaçayın, bağlar diyarı Ordubadın, Şahbuzun, Batabatın gözəlliklərini tərənnüm edən lirik melodiyalar, Qaçaq Nəbi, onun Həcər xanımını vəsf edən mahnılar, adları bizə məlum olmayan naxçıvanlılar və yaxud bu torpaqda yaşayıb-yaradan bəstəkarlardan xəbər vermirmi? İllər-qərinələr keçməsinə baxmayaraq, o mahnılar indi də öz tərəvətini itirməmişdir. "Naxçıvan diringisi", "Naxçıvan", "Ordubad", "Şahbuz" aşığı havaları, "Çit tuman", "Araz", "Apardı sellər Saranı" xalq mahnıları, Şəhur yallıları bu qəbıldəndir. Deyilənlərə görə, "Apardı sellər Saranı" xalq mahnısı Şəhurun Muğancıq-Mehrab, Muğancıq-Müslüm kəndlərindən axan Arpaçayda qərq olmuş Sara adlı bir nakam gəlinə Koscəcan kəndində yaşayan musiqiçi tərəfindən ithaf edilmişdir.



Bəstəkar Rəşid Məmmədov xalq çalğı alətləri orkestrinin şagirdləri ilə

Naxçıvanlılar musiqisəvərdirlər. Və onların musiqi dəsgahı üçlük olub. Üçlüyün tərkibi tar, kaman və qavaldan ibarət olardı. Məhz bu tərkibdə 3 gün, 3 gecə toylar yola verildirdi. Təsədüfi deyil ki, mənfur qonşularımız olan ermənilər tez-tez naxçıvanlı musiqiçiləri öz şənliklərinə dəvət edirdilər. Bununla da elə o vaxtlardan bizim milli musiqimizi, mahnı və rəqslərimizi oğurlamağa başladılar.

Naxçıvan şəhərinin mərkəzində "Zaviyə məscidi" adlanan binada sovetlər dönmində musiqi dərnəyi yaradılmışdı. Həmin dərnəyin tar məşğələsinə rəhmətlik Səfər Rəcəbov müəllimlik edirdi. Ağsaqqallardan, ağbircəklərdən eşitdiyimə görə, Səfər müəllim çox yaxşı tar ifaçısı imiş. Onun tələbələrindən biri görkəmli bəstəkarımız Nəriman Məmmədov olmuşdur ki, bəstəkar onu sonralar ilk müəllimi kimi hörmətlə anaraq xalq mahnı və rəqslərini bu müdrik insandan öyrəndiyini fəxrə yada salırdı. Zaman gələcəkdə, Nəriman müəllimə fəxri ad verildə özü üçün ilk müəllimi — uşaq vaxtından dünya işığına həsrət qalan Səfər Rəcəbovu Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Sovetinə aparıb deyəcəkdə ki, əvvəl fəxri adı mənim müəllimimə verin. Bəli, bu xüsusiyyət yalnız qəlbində müəlliminə böyük hörmət bəsləyən insana xas ola bilərdi.



Naxçıvan şəhər 2 nömrəli tam orta məktəb Mahnu və çiçək bayramının məşqi Bəstəkar Məmməd Məmmədov

Naxçıvan bəstəkarlıq məktəbinin layiqli davamçısı olan, Azərbaycanda çox tez bir zamanda şöhrət qazanan istedadlı musiqiçi Ramiz Mirişli ilk musiqi təhsilini kamança ifaçısı kimi başlayıb. Musiqi məktəbində oxuduğu illərdə İslam Səfərlinin sözlərinə yazdığı "Dalğalar" mahnısı onun yaradıcılığında möhkəm zamanotla bəstəkarlığa yol açıb.

Böyük Hüseyn Cavidin oğlu, Azərbaycan Dövlət Pedaqoji İnstitutunu fərqlənmə diplomu ilə bitirən Ərtəğrol Cavid həm də Azərbaycan Dövlət Konservatoriyasında təhsil almışdır. 24 illik qısa və məşəqqətli ömründə o, gözəl musiqi əsərləri yaradıb. Fortepiano üçün yazdığı "9 variyasiya", skripka üçün yazdığı "Poema", Nizami Gəncəvinin 800 illik yubileyinə həsr etdiyi "Sevgili yar, gəl", "Gecə mahnısı", skripka və fortepiano üçün adajiosu, Cəfər Cabbarlının sözlərinə "Bir sən idin, bir mən idim, bir də yamaclar" mahnısı, Nigar Rəfiyəyinin sözlərinə "Eşq olsun", Tahir Rəsizadənin sözlərinə "Sənin olaydım", türkmən şairəsi Kəminənin sözlərinə "Leylanın vəsfi" romansları, "Şeyx Sənan", "Məhsəti" natamam operaları, "Babəkən andı" simfonik poeması onun yaradıcılığında xüsusi yer tutur.

Zaman keçdikcə bəstəkarlığın uğurlu inkişafı bu janra müraciət edənlərin sayını artırmağa başlayır. Onlardan Məmməd Məmmədov, Məmməd Ələkbərov, Rəşid Məmmədovun adlarını çəkmə bilərik. İlk yaradıcılıqlarını teatr musiqisində sınayan həmin bəstəkarlar tez bir zamanda bu janra daha böyük həvəs göstərirlər. Təmaşalara yazdıqları musiqidən başqa onlar digər janrlara da müraciət etməyə başlayırlar.

Yaradıcılığına bəstəkarlıqla başlamış görkəmli pedaqoq, Naxçıvanda truba və akkordeon siniflərinin açılmasında əvəzsiz xidmətləri olan Məmməd Məmmədovun fəaliyyəti çoxşaxəlidir. Ovxatlı bütün dövlət tədbirlərinin keçirilməsində mühüm xidmət göstərən bu insan naxçıvanlı musiqisəvərlərin yaddaşında özünə dərin iz salmışdır.

Naxçıvan bəstəkarlıq məktəbinin səhifələrini vərəqləyərkən bacarıqlı pedaqoq, musiqiçi və bəstəkar Məmməd Ələkbərovun adını çəkməmək olmaz. 1939-cu ildə Naxçıvanda ilk musiqi məktəbinin ilk məzunu olan Məmməd Ələkbərov 1947-ci ildə Asəf Zeynallı adına Bakı Şəhər Orta İxtisas Musiqi Məktəbinin kamança üzrə Xalq çalğı alətləri şöbəsinə daxil olur. Təhsilini başa vurub Naxçıvana qayıtdıqdan sonra tez bir zamanda bəstəkar kimi tanınır.

Naxçıvan musiqi mədəniyyətinin inkişafında xüsusi xidmətləri olan Rəşid Məmmədovun yaradıcılığı da diqqətləyiqdir. Rəşid müəllimin musiqiyə olan böyük istəyi onu Naxçıvan şəhər uşaq musiqi məktəbinə gətirib çıxarıb. Asəf Zeynallı adına Bakı Şəhər Orta İxtisas Musiqi Məktəbində Xalq çalğı alətləri şöbəsinə daxil olaraq muğam dərslərini Ağabacı Rzaeva və Əhməd Bakıxanovdan alır. Məktəbi fərqlənmə diplomu ilə bitirdikdən sonra bəstəkar qələmini sinayaraq "Küsmə, ay qız", "Yağma yağış", "Baxma, oğlan" mahnılarını yazır. Bəstəkar yaradıcılığında irihəcmli əsərlərə də müraciət edir. Onun xalq çalğı alətləri üçün yazdığı 3 hissəli süita buna misal ola bilər. O, eyni zamanda fortepiano üçün miniatürlər də bəstələmişdir.

İnqilabdan sonra Naxçıvanda artıq professional bəstəkarlıq inkişaf etməyə başlayır. Üzeyir bəy Naxçıvana gəlişindən və onun təşəbbüsü ilə Naxçıvan İcraiyyə Komitəsinin qərarı ilə 1937-ci ildə ilk musiqi məktəbi yaradıldı. Üzeyir bəy məktəbin işinin təşkili məsələsinə həssaslıqla yanaşaraq əsas diqqəti milli musiqi alətimiz olan tar və kamançanın tədrisinə

Armresting (qol güləşi) üzrə muxtar respublika birinciliyi keçirilib



Naxçıvan Muxtar Respublikası Gənclər və İdman Nazirliyi və Naxçıvan Paralimpiya Federasiyasının birgə təşkilatçılığı ilə İlham Əliyev adına Olimpiya İdman Kompleksində reallaşan birinciliyə 17 paralimpiyaçı qatılıb. Olimpiya sistemi üzrə qaliblərin bəlli olduğu yarışda iştirakçılar 75-, 75+ kiloqram çəki dərəcələrində mübarizə aparılıb.

Mükafatlandırma mərasimində çıxış edən gənclər və idman naziri Ramil Hacı və federasiya sədri Nicat Babayev qalibləri təbrik edib, iştirakçılara uğurlar arzulayıblar. Qeyd olunub ki, muxtar respublikada sağlamlıq imkanları məhdud şəxslərin idmana cəlbli, asudə vaxtlarının səmərəli təşkili, e cümlədən onların reabilitasiyası istiqamətində müvafiq addımlar atılır, bu kateqoriyadan olan şəxslərə davamlı olaraq dövlət dəstəyi göstərilir. Yarışa Vətən müharibəsi iştirakçılarının qatılması sevinci hal kimi qiymətləndirilib. Sağlamlıq imkanları məhdud şəxslərə və idman inkişafına göstərdiyi dəstəyə görə Ali Məclis Sədrinə minnətdarlıq ifadə olunub.

Çıxışların ardınca yarış uğurla tamamlayan iştirakçılara diplom və hədiyyələr təqdim edilib, həmçinin həvəsləndirici yer sahibləri də mükafatlandırılıb.

Nəticələrə gəlincə, 75 kiloqramdan aşağı çəki dərəcəsinə Sərdar Həsənov qalib olub. Həbil Behbudov ikinci, Turan Hüseynov isə üçüncü yerə sahib çıxıb. 75 kiloqramdan yuxarı çəki dərəcəsinin final görüşü Vətən müharibəsi iştirakçıları Əli Bayramovla Nicat Süleymanov arasında reallaşdı. Əli Bayramov bu görüşdən qalib ayrılaraq birinci, Nicat Süleymanov isə ikinci olub. İlk üçlüyü İlqar Mərdanlı təmmələyib.

Naxçıvan Muxtar Respublikası Gənclər və İdman Nazirliyinin mətbuat xidməti

Hüquqi maarifləndirmə gününün tələbidir

Sual: Valideynlərini itirmiş və valideyn himayəsindən məhrum olmuş uşaqların sosial müdafiəsi üzrə tədbirlər hansılardır?

Cavab: "Valideynlərini itirmiş və valideyn himayəsindən məhrum olmuş uşaqların sosial müdafiəsi haqqında" Azərbaycan Respublikası Qanununa əsasən valideynlərini itirmiş və valideyn himayəsindən məhrum olmuş uşaqların, habelə onların arasından olan şəxslərin sosial müdafiəsi mövcud qanunvericiliyə əsasən dövlət tərəfindən təmin olunur və qorunur.

Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabineti, Səhiyyə Nazirliyi, Əmək və Əhəlinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyi, Təhsil Nazirliyi, Gənclər və İdman Nazirliyi, Ailə, Qadın və Uşaq Problemləri üzrə Dövlət Komitəsi valideynlərini itirmiş və valideyn himayəsindən məhrum olmuş uşaqların və onların arasından olan şəxslərin sosial müdafiəsi üzrə məqsədli proqramları hazırlayır və həyata keçirir, onlar üçün mərkəzləşmiş xüsusi yaşayış yerləri, habelə təhsil, sosial xidmət və digər müəssisələrin bazasında sosial uyğunlaşma və reabilitasiya üzrə dövlət müəssisələri yaradırlar.

Valideynlərini itirmiş və valideyn himayəsindən məhrum olmuş uşaqlar üçün qəy-yumlara (himayəçilərə) Azərbaycan Respublikasının Prezidenti tərəfindən müəyyən olunan məbləğdə aylıq müavinətlər verilir.

Naxçıvan Muxtar Respublikasının İnsan Hüquqları üzrə Müvəkkilinin (Ombudsmannın) mətbuat xidməti

Zemfira BABAYEVA

Naxçıvan Dövlət Universitetinin baş müəllimi, Naxçıvan Muxtar Respublikasının Əməkdar müəllimi

İtmişdir

Eyvazov Şahin Məhərrəm oğlunun adına olan sürüclük vəsiqəsi itdiyindən etibarsız sayılır.
Hüseynzadə Gözəl Məzahir qızının adına olan sürüclük vəsiqəsi itdiyindən etibarsız sayılır.
Hüseynzadə Gözəl Məzahir qızının adına olan sürüclük vəsiqəsi itdiyindən etibarsız sayılır.
Hüseynzadə Gözəl Məzahir qızının adına "Naxçıvan" Universiteti

tərəfindən verilmiş tələbə bileti itdiyindən etibarsız sayılır.
Hüseynzadə Gözəl Məzahir qızının adına olan Azərbaycan Respublikası vətəndaşının şəxsiyyət vəsiqəsi itdiyindən etibarsız sayılır.
Naxçıvan şəhəri, Ə.Qamkıtar 166 ünvanında yaşayan Hüseynova Elnara İsmayıl qızı və digər tərəfinin adına olan 4053 inventar nömrəli texniki pasport itdiyindən etibarsız sayılır.

SƏRQ qapısı
Məsul katib:
Muxtar MƏMMƏDOV

Ünvan: AZ-7000,
Naxçıvan şəhəri, "Təbriz" küçəsi 14.
Telefonlar: Məsul katib: 545-62-47
Şöbələr: 545-81-44, 545-51-18
Müxbirlər: 545-75-21, Faks: 544-52-52
E-mail: serqqapisi@nakhchivan.az

Qeydiyyat №: 575
Əlyazmalara cavab verilmir
və onlar geri qaytarılmır

Nömrəyə məsul: Nail Əsgərov
Qəzet redaksiyanın kompüter mərkəzində yığılıb, səhifələnib və Əcəmi NPB-də ofset üsulu ilə çap olunmuşdur.
Tiraj: 1500. Sifariş № 723